

EMERYTURY I RENTY Z ZUS USTALANE NA PODSTAWIE UMOWY O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM MIĘDZY POLSKĄ A UKRAINĄ

Do kogo skierowana jest ta ulotka?

Ulotka adresowana jest do osób, które:

- mieszkają w Polsce lub na Ukrainie i ubiegają się o świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS na podstawie łączonych polskich i ukraińskich okresów pracy (ubezpieczenia),
- mieszkają na Ukrainie i ubiegają się o świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS na podstawie wyłącznie polskich okresów pracy (ubezpieczenia),
- mieszkają na Ukrainie i chcą otrzymywać przysługujące im świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS w państwie zamieszkania.

Podstawy prawne koordynacji

Od dnia 1 stycznia 2014 r. stosowana jest **umowa o zabezpieczeniu społecznym z dnia 18 maja 2012 r. między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą**¹ (zwana dalej umową), która stanowi podstawę prawną koordynacji systemów emerytalno-rentowych Polski i Ukrainy.

Przepisy tej umowy w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych mają ułatwić osobom mającym okresy pracy (ubezpieczenia) w Polsce lub na Ukra-

¹ Dz.U. z 2013 r. poz. 1373.

inie nabywanie uprawnień do emerytur i rent oraz pobieranie świadczeń z tych państw.

Z przepisów umowy w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych korzystają:

- obywatele Polski,
- obywatele Ukrainy,
- osoby, które nie są obywatelami państw-stron umowy.

Regulacje umowy dotyczą osób, które podlegały ubezpieczeniom społecznym w Polsce i na Ukrainie, wykonując szeroko rozumianą aktywność zawodową, w szczególności jako pracownicy oraz osoby prowadzące działalność na własny rachunek.

Umowa dotyczy także osób ubiegających się o renty rodzinne po wyżej wymienionych osobach.

Jakie świadczenia emerytalno-rentowe są objęte umową z 18 maja 2012 r.?

Przepisami umowy są objęte następujące **polskie** świadczenia emerytalno-rentowe realizowane przez ZUS:

- emerytury,
- renty z tytułu niezdolności do pracy,
- renty rodzinne,
- renty z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz jednorazowe odszkodowania z ubezpieczenia wypadkowego,
- zasiłki pogrzebowe.

Umowa ma również zastosowanie do okresowej emerytury kapitałowej.

Poza wyżej wymienionymi świadczeniami przyznawanymi przez ZUS umowa odnosi się także do świadczeń emerytalno-rentowych z ubezpieczenia społecznego rolników, realizowanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Ponadto umową objęte są następujące **ukraińskie** świadczenia emerytalno-rentowe: emerytury i renty z tytułu inwalidztwa, utraty żywiciela, wysługi lat (zgodnie z ustawodawstwem o powszechnym państwowym ubezpieczeniu emerytalnym), wypadków przy pracy, chorób zawodowych lub śmierci z tych przyczyn, zasiłki pogrzebowe.

Zasada równego traktowania

Zgodnie z zasadą równego traktowania osoby, do których stosuje się postanowienia umowy, podlegają obowiązkowi i korzystają z uprawnień wynikających z ustawodawstwa drugiego państwa-strony umowy na tych samych warunkach, co obywatele tego państwa.

Zabroniona jest zatem dyskryminacja obywatela polskiego przy rozpatrywaniu spraw dotyczących świadczeń emerytalno-rentowych z Ukrainy.

Emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne dla osób posiadających okresy ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie

► Ustalenie prawa do emerytury lub renty w każdym państwie-stronie umowy, w którym osoba zainteresowana była ubezpieczona

Przepisy prawne Polski i Ukrainy decydują, komu i po spełnieniu jakich warunków przysługuje prawo do świadczeń emerytalno-rentowych.

Osoba, która pracowała i podlegała ubezpieczeniom społecznym w Polsce i na Ukrainie, może uzyskać emeryturę lub rentę zarówno z Polski, jak i z Ukrainy, o ile spełnia warunki wymagane w tych państwach. W przypadku spełnienia wymaganych warunków w każdym z tych państw możliwe jest więc pobieranie emerytury lub renty z obydwu państw jednocześnie.

Informacje o warunkach nabywania prawa do emerytur oraz rent z ZUS, a także zasady obliczania ich wysokości zawarte są w odrębnych ulotkach informacyjnych: *Emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*, *Nowa emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*, *Renta z tytułu niezdolności do pracy* oraz *Renta rodzinna*. Ulotki te są dostępne w każdej jednostce ZUS i na stronie internetowej ZUS www.zus.pl.

► Uwzględnianie zagranicznych okresów ubezpieczenia

Jeżeli osoba zainteresowana uzyskaniem prawa do emerytury lub renty w jednym państwie-stronie umowy nie posiada okresu ubezpieczenia w tym państwie wymaganego do uzyskania świadczenia, wówczas dla celów przyznania emerytury lub renty uwzględnia się (dolicza, sumuje) również zagraniczne okresy ubezpieczenia przebyte w drugim państwie.

Przykład

Jeśli mężczyzna urodzony przed 1 stycznia 1949 r. nie posiada 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego w Polsce, wymaganego do uzyskania emerytury zgodnie z polskimi przepisami prawa po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego², ZUS uwzględni (zsumuje) również ukraińskie okresy ubezpieczenia i sprawdzi, czy po doliczeniu okresów ukraińskich mężczyzna ten spełnia warunki do przyznania emerytury w Polsce.

² Powszechny wiek emerytalny w Polsce wynosi: w przypadku kobiet – 60 lat, w przypadku mężczyzn – 65 lat.

Jeżeli na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych w obu państwach-stronach umowy (w Polsce i na Ukrainie) osoba nie nabywa prawa do emerytury lub renty w danym państwie, uwzględnia się także okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z przepisami prawa państwa trzeciego (czyli innego niż Polska i Ukraina), z którym obydwaj państwa zawarły umowę o zabezpieczeniu społecznym przewidującą uwzględnianie (sumowanie) okresów.

Przykład

Jeśli kobieta urodzona przed 1 stycznia 1949 r. po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego nie nabyła prawa do emerytury z ZUS, ponieważ w Polsce i na Ukrainie posiada okresy ubezpieczenia wynoszące łącznie 12 lat (zamiast wymaganych okresów wynoszących co najmniej 20 lat), natomiast ma również okresy ubezpieczenia w Hiszpanii wynoszące 10 lat (Polska i Ukraina zawarły z Hiszpanią umowy przewidujące sumowanie okresów), wówczas ZUS uwzględni ten hiszpański okres ubezpieczenia i przyzna zainteresowanej emeryturę, bowiem łącznie udowodniła wymagany okres ubezpieczenia.

- ▶ **Obliczanie wysokości emerytury lub renty ustalonej z uwzględnieniem zagranicznych okresów ubezpieczenia przebytych w drugim państwie-stronie umowy – tzw. emerytura lub renta proporcjonalna**

Jeżeli do uzyskania prawa do emerytury lub renty konieczne jest uwzględnienie zagranicznych okresów ubezpieczenia danej osoby w drugim państwie, wówczas wysokość emerytury lub renty oblicza się w następujący sposób:

- w pierwszej kolejności oblicza się teoretyczną (pełną) kwotę emerytury lub renty, jaka przysługiwałaby osobie zainteresowanej, gdyby wszystkie jej okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce i na Ukrainie (ewentualnie także w państwie trzecim w przypadku uwzględnienia takich okresów) zostały przebyte w Polsce,
- następnie na podstawie kwoty teoretycznej oblicza się rzeczywistą (proporcjonalną) kwotę emerytury lub renty odpowiadającą stosunkowi okresów ubezpieczenia w Polsce do sumy wszystkich okresów ubezpieczenia przebytych w obu państwach-stronach umowy (ewentualnie także w państwie trzecim w przypadku uwzględnienia takiego okresu).

Tak obliczona kwota proporcjonalnej emerytury lub renty stanowi kwotę świadczenia należną osobie zainteresowanej.

Przykład

Jeżeli ZUS ustalił mężczyźnie urodzonemu przed 1 stycznia 1949 r. emeryturę na podstawie okresów ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie wynoszących łącznie 25 lat, z czego 15 lat w Polsce i 10 lat na Ukrainie, polska emerytura obliczona zostanie w następujący sposób:

- najpierw ZUS obliczy kwotę teoretyczną (pełną) emerytury, jaką zainteresowany uzyskałby, gdyby łączny okres ubezpieczenia wynoszący 25 lat (w Polsce i na Ukrainie) został przeżyty w Polsce,
 - następnie na podstawie kwoty teoretycznej obliczy rzeczywistą (proporcjonalną) kwotę emerytury, odpowiadającą stosunkowi polskich okresów do sumy polskich i ukraińskich okresów ubezpieczenia; w tym przypadku będzie to 15/25 kwoty teoretycznej, ponieważ zainteresowany posiada w Polsce 15-letni okres ubezpieczenia, natomiast łącznie, w Polsce i na Ukrainie, ma 25-letni okres ubezpieczenia.
- W efekcie ZUS przyzna zainteresowanemu ustaloną w ten sposób proporcjonalną emeryturę.*

Powyższe informacje na temat sposobu obliczania wysokości świadczenia proporcjonalnego nie odnoszą się do nowej emerytury z ZUS, dotyczącej osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., oraz do rent rodzinnych po osobach uprawnionych do takiej emerytury, ponieważ wysokość tych świadczeń obliczana jest na podstawie kwoty składek zgromadzonych na koncie ubezpieczonego w ZUS oraz kwoty kapitału początkowego, ustalonego na podstawie okresów składkowych i nieskładkowych przeżytych w Polsce przed 1 stycznia 1999 r. oraz kwoty składek zgromadzonych na subkoncie ubezpieczonego w ZUS.

Wymienione świadczenia ustalane są wyłącznie na podstawie polskich okresów ubezpieczenia (bez ukraińskich okresów ubezpieczenia). W odniesieniu do nich nie stosuje się zasady ustalania świadczenia w wysokości proporcjonalnej, odpowiadającej stosunkowi polskich okresów ubezpieczenia do sumy polskich i ukraińskich okresów ubezpieczenia.

Przykład

W przypadku przyznania nowej emerytury z ZUS mężczyźnie urodzonemu po 31 grudnia 1948 r., który osiągnął powszechny wiek emerytalny i posiada 5-letni okres ubezpieczenia w Polsce oraz 10-letni okres ubezpieczenia na Ukrainie, ZUS obliczy wysokość świadczenia wyłącznie na podstawie polskich okresów ubezpieczenia.

Wysokość nowej emerytury zainteresowanego odpowiada równowartości kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury (kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego, zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kwoty środków zwiędencjonowanych na subkoncie w Polsce) przez średnie dalsze trwanie życia³ dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony przechodzi na emeryturę.

Jeżeli zainteresowany spełnia warunki wymagane do nabycia prawa do ukraińskiej emerytury, instytucja ukraińska przyzna to świadczenie.

³ Tablice trwania życia – uwzględniające średnie dalsze trwanie życia, wspólne dla kobiet i mężczyzn, wyrażone w miesiącach dla wieku ubezpieczonego – ogłasza corocznie Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Monitorze Polskim, w formie komunikatu.

► **Obliczanie wysokości emerytury lub renty ustalonej bez konieczności uwzględniania okresów zagranicznych przebytych w drugim państwie-stronie umowy – tzw. emerytura lub renta krajowa**

Jeżeli do uzyskania prawa do emerytury lub renty w danym państwie-stronie umowy nie było potrzebne uwzględnienie zagranicznych okresów ubezpieczenia, przebytych przez osobę zainteresowaną w drugim państwie-stronie umowy, wówczas wysokość emerytury lub renty obliczana jest wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych w państwie ustalającym świadczenie (emerytura lub renta krajowa), bez uwzględnienia okresów zagranicznych przebytych w drugim państwie-stronie umowy.

Jednakże w takim przypadku oblicza się również kwotę emerytury lub renty, jaka przysługiwałaby na podstawie łączonych okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach (kwotę proporcjonalnej emerytury lub renty), i gdyby okazało się, że byłaby ona wyższa od kwoty emerytury lub renty obliczonej za wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia (emerytury lub renty krajowej), to osobie zainteresowanej zostanie przyznana emerytura lub renta proporcjonalna.

Przykład 1

W przypadku przyznania przez ZUS renty z tytułu niezdolności do pracy osobie mającej 10-letni okres ubezpieczenia w Polsce (wystarczający do nabycia prawa do renty) oraz 5-letni okres ubezpieczenia na Ukrainie, ZUS obliczy wysokość świadczenia w następujący sposób:

- z jednej strony obliczy rentę krajową na podstawie wyłącznie polskiego okresu ubezpieczenia wynoszącego 10 lat,
- z drugiej strony obliczy rentę proporcjonalną na podstawie łączonych okresów ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie wynoszących 15 lat, czyli najpierw obliczy teoretyczną kwotę renty na podstawie 15-letniego łącznego okresu ubezpieczenia przebytego w dwóch państwach-stronach umowy, a następnie obliczy rentę proporcjonalną, odpowiadającą stosunkowi okresów ubezpieczenia w Polsce do sumy okresów ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie, która w omawianym przypadku stanowi 10/15 kwoty teoretycznej,
- następnie ZUS porówna kwoty renty krajowej i renty proporcjonalnej i ustali świadczenie w wysokości korzystniejszej dla osoby zainteresowanej.

Przykład 2

W przypadku przyznania emerytury kobiecie urodzonej przed 1 stycznia 1949 r., mającej 20-letni okres ubezpieczenia w Polsce (wystarczający do nabycia prawa do emerytury) i 4-letni okres ubezpieczenia na Ukrainie, ZUS obliczy wysokość jej świadczenia w następujący sposób:

- z jednej strony obliczy emeryturę krajową na podstawie wyłącznie polskiego okresu ubezpieczenia wynoszącego 20 lat,

- z drugiej strony obliczy emeryturę proporcjonalną na podstawie sumy okresów ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie wynoszących łącznie 24 lata, czyli najpierw obliczy teoretyczną (pełną) kwotę emerytury na podstawie 24-letniego łącznego okresu ubezpieczenia w dwóch państwach-stronach umowy, a następnie obliczy emeryturę proporcjonalną (rzeczywistą), która w omawianym przypadku stanowi 20/24 kwoty teoretycznej,
- następnie ZUS porówna kwoty emerytury krajowej i emerytury proporcjonalnej i ustali świadczenie w wysokości korzystniejszej dla osoby zainteresowanej.

Jeżeli osoba zainteresowana spełnia warunki wymagane do nabycia prawa do ukraińskiej emerytury, instytucja ukraińska przyzna to świadczenie. W takim przypadku osoba ta może otrzymywać jednocześnie dwie emerytury: polską i ukraińską.

► **Ustalanie dopłaty do kwoty najniższej polskiej emerytury lub renty osobom zamieszkałym w Polsce uprawnionym do emerytury lub renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i posiadającym okresy ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie**

Osoby zamieszkałe w Polsce, pobierające emeryturę lub rentę z ZUS i ukraińską emeryturę lub rentę, których łączna wysokość jest niższa od obowiązującej w Polsce kwoty najniższej emerytury lub renty, mogą uzyskać dopłatę do obowiązującego minimum.

Zasady ustalania przez ZUS wymienionej dopłaty są inne dla emerytur i rent przyznawanych według zasad sprzed reformy emerytalnej, do których prawo i których wysokość są uzależnione od długości okresów ubezpieczenia, a inne dla nowych emerytur, uzależnionych od środków zewidencjonowanych na koncie emerytalnym.

Do świadczenia ustalonego na zasadach sprzed reformy ZUS przyznaje dopłatę do kwoty najniższej polskiej emerytury lub renty, jeżeli emeryt/rencista mieszka w Polsce, a jego świadczenie zostało ustalone w wysokości proporcjonalnej, odpowiadającej stosunkowi polskich okresów ubezpieczenia do sumy polskich i ukraińskich okresów ubezpieczenia. Dopłata ta stanowi różnicę między kwotą najniższej polskiej emerytury lub renty a sumą kwot polskiej emerytury lub renty i ukraińskiej emerytury lub renty pobieranych przez tę osobę.

Nowa emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, której kwota jest niższa od kwoty najniższej polskiej emerytury, podlega podwyższeniu do kwoty najniższej emerytury pod warunkiem, że osoba zainteresowana udowodni okresy ubezpieczenia (składkowe i nieskładkowe) w Polsce, wynoszące 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

W przypadku osób zamieszkałych w Polsce, które powyższy warunek długości okresów ubezpieczenia spełniają dopiero po uwzględnieniu ukraińskich okresów ubezpieczenia, dopłatę do minimum stanowi różnica między kwotą najniższej polskiej emerytury a sumą kwot polskiej emerytury i ukraińskiej emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranych przez te osoby.

Przykład

Mężczyźnie urodzonemu w 1949 r., który mieszka w Polsce, ma 10-letni okres ubezpieczenia w Polsce oraz 15-letni okres ubezpieczenia na Ukrainie i któremu po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego ZUS ustalił nową emeryturę w kwocie niższej od najniższej polskiej emerytury, przyznana zostanie dopłata do minimum, jeżeli łączna kwota emerytury polskiej i emerytury ukraińskiej jest niższa od kwoty najniższej polskiej emerytury. Dopłata ta jest równa różnicy między kwotą najniższej polskiej emerytury a sumą kwot emerytur polskiej i ukraińskiej otrzymanych przez zainteresowanego.

W przypadku osób mieszkających w Polsce i posiadających okresy ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie wynoszące łącznie co najmniej 20 lat (w przypadku kobiet) i 25 lat (w przypadku mężczyzn), którym ZUS ustalił nową emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie niższej niż najniższa polska emerytura, a które uprawnione są również do okresowej emerytury kapitałowej, dopłata do kwoty najniższej polskiej emerytury jest równa różnicy pomiędzy kwotą najniższej emerytury a sumą kwot: nowej emerytury z FUS, okresowej emerytury kapitałowej oraz ukraińskiej emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy otrzymywanej przez osobę zainteresowaną.

► Podstawa wymiaru emerytury na tzw. starych zasadach lub renty z tytułu niezdolności do pracy dla osób posiadających oprócz polskich okresów ubezpieczenia również ukraińskie okresy ubezpieczenia

Dla osoby posiadającej oprócz polskich okresów ubezpieczenia również ukraińskie okresy ubezpieczenia podstawę wymiaru emerytury na starych zasadach⁴ lub renty z tytułu niezdolności do pracy stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na polskie ubezpieczenia emerytalne i rentowe (przed dniem 1 stycznia 1999 r. – na ubezpieczenie społeczne) z okresu 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych przez tę osobę z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłosiła ona wniosek o emeryturę lub rentę. Przy ustalaniu tych 10 lat kalendarzowych nie uwzględnia się pełnych lat kalendarzowych z okresu, w którym zainteresowany pozostawał w ubezpieczeniu na Ukrainie.

Jeżeli w okresie 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok złożenia wniosku o emeryturę lub rentę zainteresowany nie był ubezpieczony w Polsce, podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne na podstawie polskich przepisów prawnych,

⁴ Dotyczy osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. oraz niektórych osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. Patrz: ulotka informacyjna ZUS pt. *Podstawa wymiaru oraz wysokość emerytury ustalonej na dotychczasowych zasadach.*

z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia na Ukrainie.

Na wniosek osoby zainteresowanej podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowić może także przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne na podstawie polskich przepisów prawnych, z okresu 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem złożenia wniosku o emeryturę lub rentę, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu w Polsce.

Podstawę wymiaru renty rodzinnej po osobach, które w chwili śmierci miały ustalone prawo do emerytury na starych zasadach lub renty z tytułu niezdolności do pracy bądź spełniały warunki do uzyskania tych świadczeń, stanowi podstawa wymiaru świadczenia, które przysługiwało lub mogłoby przysługiwać zmarłemu.

► Podstawa obliczenia tzw. nowej emerytury dla osób posiadających oprócz polskich okresów ubezpieczenia również ukraińskie okresy ubezpieczenia

Wysokość nowej emerytury⁵ odpowiada równowartości kwoty stanowiącej wynik podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia⁶ dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony przechodzi na emeryturę.

Podstawę obliczenia nowej emerytury stanowi kwota zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne, zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz środków zewidencjonowanych na subkoncie ubezpieczonego.

Podstawę obliczenia renty rodzinnej po osobie, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do nowej emerytury lub spełniała warunki do uzyskania tego świadczenia, stanowi podstawa obliczenia świadczenia, które przysługiwało lub przysługiwałoby zmarłemu.

Ukraińskie okresy ubezpieczenia nie są uwzględniane przy ustalaniu podstawy obliczenia nowej emerytury oraz renty rodzinnej po osobach, które w chwili śmierci miały ustalone prawo do nowej emerytury lub spełniały warunki do uzyskania tej emerytury.

Więcej informacji o zasadach ustalania podstawy obliczenia emerytury z nowego systemu emerytalnego można znaleźć w ulotce informacyjnej ZUS pt. *Nowa emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* oraz na stronie internetowej www.zus.pl, natomiast informacje dotyczące zasad ustalania wysokości emerytury zmarłego stanowiącej podstawę do obliczenia wysokości renty rodzinnej można znaleźć w ulotce pt. *Renta rodzinna*, jak również na stronie internetowej ZUS.

⁵ Dotyczy osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r.

⁶ Tablice trwania życia – uwzględniające średnie dalsze trwanie życia, wspólne dla kobiet i mężczyzn, wyrażone w miesiącach dla wieku ubezpieczonego – ogłasza corocznie Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Monitorze Polskim, w formie komunikatu.

► Minimalny okres ubezpieczenia

Jeżeli polski okres ubezpieczenia jest krótszy niż 1 rok i na jego podstawie nie powstaje prawo do polskiej emerytury lub renty, ZUS nie jest zobowiązany do przyznania tych świadczeń z uwzględnieniem okresu ubezpieczenia przebytego na Ukrainie.

Przykład

Jeśli osoba ubiegająca się o rentę z tytułu niezdolności do pracy posiada okres pracy (ubezpieczenia) w Polsce krótszy niż 1 rok (z tytułu którego nie powstało prawo do polskiego świadczenia) oraz ma 15 lat okresów ubezpieczenia na Ukrainie, ZUS nie jest zobowiązany przyznać jej polskiej renty z uwzględnieniem ukraińskiego okresu ubezpieczenia.

Z kolei jeżeli ukraiński okres ubezpieczenia jest krótszy niż 1 rok i na jego podstawie nie powstaje prawo do ukraińskiej emerytury lub renty, to ukraińska instytucja właściwa nie jest zobowiązana do przyznania tych świadczeń z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce. Taki ukraiński okres ubezpieczenia może zostać uwzględniony przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty przez polską instytucję właściwą, o ile decyduje on o nabyciu prawa do świadczenia bądź pozwala uzyskać wyższą kwotę świadczenia.

W tym przypadku polska instytucja oblicza wysokość polskiej emerytury lub renty w wysokości proporcjonalnej, odpowiadającej stosunkowi polskiego okresu ubezpieczenia do sumy polskich i ukraińskich okresów ubezpieczenia.

Przykład

Jeżeli kobieta urodzona przed 1 stycznia 1949 r., która ubiega się o emeryturę, posiada oprócz okresów pracy (ubezpieczenia) w Polsce wynoszących 19 lat i 6 miesięcy także okres ubezpieczenia na Ukrainie wynoszący 9 miesięcy, z tytułu którego nie powstaje prawo do ukraińskiego świadczenia, to ZUS przy ustalaniu polskiej emerytury uwzględni także ten krótki ukraiński okres ubezpieczenia i obliczy świadczenie w wysokości proporcjonalnej, odpowiadającej stosunkowi okresów ubezpieczenia w Polsce (19 lat i 6 miesięcy, czyli 234 miesiące) do sumy okresów ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie (20 lat i 5 miesięcy, czyli razem 245 miesięcy). W takim przypadku emerytura proporcjonalna stanowić będzie 234/245 kwoty teoretycznej.

Renta z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej

Prawo do polskich rent z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych polska instytucja właściwa ustala tylko wtedy, gdy ubezpieczony podlegał ustawodawstwu polskiemu w chwili wypadku przy pracy lub w czasie wykonywania pracy, w wyniku której powstała choroba zawodowa.

Zasiłek pogrzebowy

Prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa państwa-strony umowy, którego ustawodawstwo stosuje się do emeryta/rencisty w chwili zgonu.

Jeżeli po śmierci osoby otrzymującej emeryturę lub rentę z Polski i Ukrainy prawo do zasiłku pogrzebowego przysługuje zarówno z Polski, jak i z Ukrainy, to zasiłek pogrzebowy przyznaje instytucja właściwa tego państwa-strony umowy, na którego terytorium emeryt/rencista mieszkał w chwili zgonu.

Powyższe zasady stosuje się odpowiednio do członków rodziny emeryta/rencisty.

Przy ustalaniu uprawnień do zasiłku pogrzebowego ZUS stosuje polskie przepisy prawne.

Szczegółowe informacje na temat zasiłku pogrzebowego z ZUS, na podstawie polskich przepisów prawnych, można znaleźć w serwisie www.zus.pl.

Emerytura lub renta dla osób posiadających wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia, a mieszkających na Ukrainie

Gdy osoba chce uzyskać emeryturę lub rentę i posiada wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia, a mieszka na Ukrainie, wówczas ustalenia uprawnień do emerytury lub renty dokonuje wyłącznie polska instytucja właściwa, czyli instytucja, która jest obowiązana do rozpatrzenia w Polsce danego wniosku (odpowiednio ZUS albo KRUS).

Osoba taka może uzyskać emeryturę lub rentę w Polsce, o ile spełnia warunki wymagane do nabycia tego świadczenia określone w polskich przepisach prawnych.

Zgodnie z postanowieniami umowy przyznana w Polsce emerytura lub renta może być przekazywana osobie zainteresowanej do jej miejsca zamieszkania na Ukrainie.

Ponowne ustalenie emerytury lub renty z zastosowaniem umowy

Zgodnie z postanowieniami umowy świadczenia przyznane przed jej wejściem w życie mogą być na wniosek zainteresowanego ponownie ustalone zgodnie z umową, jeżeli zmiana wynika wyłącznie z jej postanowień. Ponowne ustalenie świadczenia może być dokonane za okres nie wcześniejszy niż od dnia wejścia w życie umowy.

Przeliczenie **na wniosek** zainteresowanego emerytur i rent z ZUS z zastosowaniem umowy dotyczy:

- **osób niebędących polskimi repatriantami z Ukrainy**, które posiadają okresy ubezpieczenia w Polsce lub na Ukrainie (bez względu na miejsce zamieszkania), a którym dotychczas – wobec braku umowy między tymi państwami – przysługujące świadczenie z ZUS lub z instytucji ukraińskiej ustalone zostało w oparciu o okresy ubezpieczenia przebyte tylko w jednym państwie,
- **polskich repatriantów z Ukrainy**, którym przed wejściem w życie umowy przy ustaleniu prawa do polskiej emerytury lub renty i jej wysokości jako polskie okresy ubezpieczenia uwzględniono okresy zatrudnienia przebyte na Ukrainie.

W przypadku **polskich repatriantów z Ukrainy** ponowne ustalenie (na podstawie umowy) emerytury lub renty przyznanej przed wejściem w życie umowy następuje także **z urzędu**, po uzyskaniu przez ZUS informacji, że repatriantowi przyznano prawo do ukraińskiej emerytury lub renty.

W przypadkach gdy po ponownym ustaleniu z zastosowaniem umowy polskiej emerytury lub renty przyznanej **repatriantowi** przed wejściem w życie umowy (czyli po wyłączeniu z przebiegu polskich okresów ubezpieczenia ukraińskich okresów zatrudnienia, z tytułu których instytucja ukraińska wypłaca świadczenie):

- suma kwot polskiej emerytury lub renty ustalonej ponownie z zastosowaniem umowy i ukraińskiej emerytury lub renty jest niższa od polskiej emerytury lub renty wcześniej wypłacanej, repatriantowi przysługuje uzupełnienie w wysokości różnicy między polską emeryturą lub rentą wcześniej wypłacaną a sumą kwot polskiej emerytury lub renty ponownie ustalonej z zastosowaniem umowy i ukraińskiej emerytury lub renty (tzw. uzupełnienie umowne niesamoistne) albo
- nie przysługuje prawo do polskiej emerytury lub renty, a ukraińska emerytura lub renta jest niższa od polskiej emerytury lub renty wcześniej wypłacanej, repatriantowi przysługuje uzupełnienie w wysokości różnicy między polską emeryturą lub rentą wcześniej wypłacaną a kwotą ukraińskiej emerytury lub renty (tzw. uzupełnienie umowne samoistne).

Gdzie złożyć wniosek o emeryturę lub rentę?

Osoba, która ma polskie i ukraińskie okresy ubezpieczenia, składa wniosek o emeryturę lub rentę w instytucji ubezpieczeniowej jednego z państw-stron umowy. Nie musi więc składać odrębnych wniosków w każdym państwie.

Wniosek ten uruchamia automatycznie **równoczesne rozpatrywanie uprawnień** do emerytury lub renty w obydwu państwach-stronach umowy, w których osoba zainteresowana podlegała ubezpieczeniom, a data złożenia wniosku jest wiążąca dla instytucji obu tych państw, chyba że osoba zainteresowana wystąpi o odroczenie ustalania uprawnień do emerytury z ustawodawstwa drugiego państwa-strony umowy.

Bardzo ważne jest podanie we wniosku o świadczenia ustalane przez ZUS odpowiednich identyfikatorów numerycznych, a mianowicie: numeru PESEL, a w razie gdy danej osobie nie nadano tego numeru – **serii i numeru dowodu osobistego lub paszportu** (może być paszport zagraniczny). Należy również podać NIP w przypadku osoby, dla której identyfikatorem podatkowym jest NIP.

■ Osoba, która **mieszka w Polsce** oraz posiada okresy ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie, wniosek o emeryturę lub rentę może złożyć w polskiej instytucji (w ZUS albo KRUS).

■ Osoba, która **mieszka na Ukrainie** oraz posiada okresy ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie, wniosek o emeryturę lub rentę może złożyć w ukraińskiej instytucji, czyli w Głównym Zarządzie Funduszu Emerytalnego Ukrainy w Obwodzie Lwowskim – Wydział Rent Zagranicznych, ul. Metropolity Andrieja 10, 79016 m. Lwów (Головне управління Пенсійного Фонду України в Львівській області – Управління іноземних пенсій, вул. Митрополита Андрія 10, 79016 м. Львів).

Niezależnie od rozpatrzenia uprawnień do świadczeń ukraińskich instytucja ta przekaże wniosek o polską emeryturę lub rentę do polskiej instytucji (odpowiednio do ZUS lub KRUS).

■ Osoba, która **mieszka na Ukrainie** oraz posiada okresy ubezpieczenia wyłącznie w Polsce, wniosek o emeryturę lub rentę może złożyć bezpośrednio w polskiej instytucji właściwej do rozpatrzenia jej wniosku o emeryturę lub rentę w Polsce (odpowiednio w ZUS lub KRUS).

Wniosek taki można też złożyć za pośrednictwem ukraińskiej instytucji właściwej, tj. za pośrednictwem Głównego Zarządu Funduszu Emerytalnego Ukrainy w Obwodzie Lwowskim – Wydział Rent Zagranicznych (Головне управління Пенсійного Фонду України в Львівській області - Управління іноземних пенсій), która przesła go do odpowiedniej polskiej instytucji. Data złożenia wniosku w instytucji ukraińskiej będzie w tym przypadku wiążąca dla instytucji polskiej.

■ Osoba zainteresowana, która **mieszka w państwie trzecim** (poza Polską lub Ukrainą) i posiada okresy ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie, wniosek o emeryturę lub rentę może złożyć albo w polskiej, albo w ukraińskiej instytucji właściwej.

W przypadkach, w których wniosek o emeryturę lub rentę składany jest w ukraińskiej instytucji, obowiązana jest ona m.in. do skompletowania wniosku o emeryturę lub rentę przysługującą na podstawie polskich przepisów prawnych i przekazania go do właściwej instytucji w Polsce.

Gdy osoba zainteresowana mieszkająca na Ukrainie składa wniosek o emeryturę lub rentę, na podstawie polskich przepisów prawnych, konieczne jest zidentyfikowanie polskiej instytucji, która jest właściwa dla tej osoby.

Wniosek o emeryturę lub rentę rozpatrywany jest przez ZUS, jeżeli osoba zainteresowana była w Polsce pracownikiem lub prowadziła pozarolniczą działalność na

własny rachunek. Z kolei dla osób, które podlegały w Polsce systemowi ubezpieczenia społecznego rolników, instytucją właściwą do rozpatrzenia wniosku jest KRUS. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpatruje jednak wnioski o emeryturę lub rentę osób posiadających w Polsce okresy ubezpieczenia jako pracownicy lub osoby prowadzące pozarolniczą działalność na własny rachunek oraz jako rolnicy, jeżeli w ostatnim polskim okresie ubezpieczenia byli ubezpieczeni jako pracownicy lub z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności na własny rachunek.

W przypadku stwierdzenia, że rozpatrzenie konkretnego wniosku należy do właściwości ZUS, prawo do emerytury lub renty ustala terenowa jednostka ZUS wyznaczona do realizacji spraw emerytalno-rentowych podlegających koordynacji na podstawie umowy polsko-ukraińskiej, czyli Oddział ZUS w Rzeszowie – Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych.

Osoba zamieszkała w Polsce i posiadająca łączone okresy ubezpieczenia w Polsce i na Ukrainie może złożyć wniosek o emeryturę lub rentę bezpośrednio w wyżej wymienionej jednostce ZUS albo za pośrednictwem najbliższej placówki ZUS.

Jak sporządzić wniosek o emeryturę lub rentę kierowany do ZUS?

Gdy wniosek o emeryturę lub rentę składany jest **bezpośrednio w ZUS**, należy go sporządzić zgodnie z polskimi przepisami prawnymi. Można go złożyć na odpowiednim formularzu:

- EMP „Wniosek o emeryturę”,
- ZUS Rp-1R „Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy”,
- ERR „Wniosek o rentę rodzinną”.

Do wniosku składanego w ZUS należy dołączyć:

- formularz ERP-6 „Informacja o okresach składkowych i nieskładkowych”,
- dokumenty uzasadniające prawo do polskich świadczeń i umożliwiające obliczenie ich wysokości (m.in. legitymacje ubezpieczeniowe, świadectwa pracy, zaświadczenia ZUS Rp-7, wyciągi z aktów stanu cywilnego, odpowiednią dokumentację medyczną).

Jeżeli wnioskodawca chce uzyskać również emeryturę lub rentę z Ukrainy, to wraz ze stosownym wnioskiem o świadczenie polskie powinien złożyć wniosek o świadczenie ukraińskie PL-UA 7 „Wniosek o przyznanie emerytury-renty”. Do formularza wniosku o świadczenia ukraińskie wnioskodawca powinien dołączyć dokumenty wymagane przez ukraińską instytucję ubezpieczeniową do ustalenia emerytury lub renty zgodnie z ustawodawstwem ukraińskim, a w przypadku wniosku o ukraińską rentę

inwalidzką wnioskodawca zobowiązany jest dołączyć dokumentację lekarską oraz formularz PL-UA 4 „Szczegółowy raport lekarski”, jeżeli ubiega się o rentę z tytułu okresów ubezpieczenia przebytych wyłącznie na Ukrainie.

Osoby zamieszkałe w Polsce, które wniosek o ukraiński zasiłek pogrzebowy składają za pośrednictwem ZUS, powinny wypełnić formularz PL-UA 11 „Wniosek o przyznanie zasiłku pogrzebowego”.

Wymienione wyżej formularze wniosków o polskie i ukraińskie świadczenia dostępne są w placówkach ZUS oraz na www.zus.pl.

Osoby zamieszkałe na Ukrainie, które mają polskie okresy ubezpieczenia i składają wniosek o polską emeryturę lub rentę w ukraińskiej instytucji ubezpieczeniowej, wypełniają odpowiedni formularz wniosku o polskie świadczenie:

- UA-PL 8 „Wniosek o polską emeryturę – rentę z tytułu niezdolności do pracy”,
- UA-PL 9 „Wniosek o polską rentę rodzinną”.

Do składanego wniosku należy załączyć dokumenty uzasadniające prawo do polskich świadczeń i umożliwiające obliczenie ich wysokości, m.in. legitymacje ubezpieczeniowe, świadectwa pracy, zaświadczenia ZUS Rp-7, wyciągi z aktów stanu cywilnego, a w przypadku świadczenia uzależnionego od niezdolności do pracy odpowiednią dokumentację medyczną oraz formularz UA-PL 4 „Szczegółowy raport lekarski”, jeżeli osoba ubiega się o rentę z tytułu okresów ubezpieczenia przebytych wyłącznie w Polsce.

Osoby zamieszkałe na Ukrainie, które wniosek o zasiłek pogrzebowy z ZUS składają za pośrednictwem ukraińskiej instytucji, powinny wypełnić formularz UA-PL 10 „Wniosek o wypłatę polskiego zasiłku pogrzebowego”.

Bardzo ważne jest podanie we wniosku o świadczenie odpowiednich identyfikatorów numerycznych, a mianowicie: numeru **PESEL**, a w razie gdy danej osobie nie nadano tego numeru – **serii i numeru dowodu osobistego lub paszportu** (może być paszport zagraniczny). W przypadku osoby, dla której identyfikatorem podatkowym jest NIP, należy podać również **NIP**.

Składanie odwołań od decyzji ZUS w sprawach emerytur i rent przez osoby zamieszkałe na Ukrainie

Odwołania od decyzji ZUS w sprawach emerytur i rent składa się do właściwego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych za pośrednictwem tego organu rentowego ZUS, który wydał decyzję, w ciągu miesiąca od dnia otrzymania tej decyzji.

Osoby zamieszkałe na Ukrainie mogą złożyć odwołanie od decyzji ZUS w wyżej wymienionym terminie także za pośrednictwem ukraińskiej instytucji ubezpieczeń społecznych. Instytucja ta prześle je do właściwej jednostki ZUS.

Wypłata przez ZUS emerytury lub renty z polskiego systemu osobie zamieszkałej na Ukrainie

Osoba uprawniona do emerytury lub renty z ZUS, która mieszka na Ukrainie, może otrzymywać swoje świadczenie zgodnie z dyspozycją złożoną w ZUS:

- w Polsce (na rachunek bankowy emeryta lub rencisty albo do rąk osoby upoważnionej przez emeryta lub rencistę mieszkającej w Polsce) albo
- na Ukrainie na rachunek bankowy emeryta lub rencisty prowadzony w banku na Ukrainie (transferowanie świadczenia).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych może przekazywać (transferować) na Ukrainę emeryturę lub rentę z ZUS mieszkającemu tam świadczeniobiorcy. Wniosek o przekazywanie (transferowanie) emerytury lub renty na Ukrainę można złożyć w tym oddziale ZUS, który przyznał świadczenie lub wypłacał je dotychczas. W takim przypadku obsługa wypłaty emerytury lub renty przekazywana jest do Oddziału ZUS w Rzeszowie – Wydziału Realizacji Umów Międzynarodowych. Wniosek o transferowanie można złożyć też bezpośrednio do tej jednostki ZUS.

Wniosek o transferowanie świadczenia można złożyć na przygotowanym przez ZUS formularzu EZZ „Wniosek o zmianę danych osoby zamieszkałej za granicą”, który jest dostępny na stronie internetowej ZUS.

Emerytura lub renta wypłacana jest co miesiąc w dniu ustalonym w decyzji ZUS jako termin płatności świadczenia. Gdy kwota emerytury lub renty przekazywana na Ukrainę jest niższa niż kwota najniższej polskiej emerytury, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zdecydować o jej wypłacie w terminach innych niż miesięczne (np. kwartalnie). Polskie przepisy prawne uznają za dzień wypłaty emerytury lub renty przekazywanej na Ukrainę dzień przekazania należności przez ZUS do banku pośredniczącego w wypłacie świadczeń.

Osobom mieszkającym na Ukrainie emerytura lub renta przekazywana jest (stosownie do przepisów podatkowych) po pomniejszeniu o zaliczkę na podatek dochodowy w Polsce (w kwotach netto).

W celu uzyskania szczegółowych informacji na temat opodatkowania polskich emerytur i rent wypłacanych osobom zamieszkałym na Ukrainie, a także zastosowania do tych osób polsko-ukraińskiej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania należy zwracać się do właściwego urzędu skarbowego. Informacje w tym zakresie można również uzyskać telefonicznie pod numerami Krajowej Informacji Skarbowej: infolinia (+48) 801 055 055 (z telefonów stacjonarnych) oraz (+48) 22 330 03 30 (z telefonów komórkowych lub z zagranicy).

Z emerytury lub renty przekazywanej świadczeniobiorcy na Ukrainę ZUS nie potrąca składki na ubezpieczenie zdrowotne do Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ).

Szczegółowe informacje na ten temat można uzyskać w Centrali NFZ oraz telefonicznie pod numerami Infolinii NFZ: (+48) 800 392 976 oraz (+48) 22 572 60 42 lub za pośrednictwem e-maila infolinia@nfz.gov.pl.

Wpływ ukraińskich świadczeń na prawo i wysokość emerytury lub renty z ZUS

Jeżeli osoba, której ustalono prawo do emerytury lub renty z ZUS, pobiera również emeryturę lub rentę z Ukrainy, to pobieranie świadczeń ukraińskich nie powoduje zmniejszenia ani zawieszenia prawa do emerytury lub renty z ZUS.

Wpływ przychodów osiągniętych z tytułu działalności wykonywanej na Ukrainie na prawo i wysokość emerytury lub renty pobieranej z ZUS

Emeryci oraz renciści są obowiązani do informowania ZUS o zarobkach i innych przychodach osiągniętych z tytułu działalności wykonywanej za granicą, w tym na Ukrainie. Wysokość tych przychodów może mieć wpływ na kwotę przysługującej emerytury lub renty z ZUS. Jeżeli wysokość przychodów zagranicznych (bądź łącznie polskich i zagranicznych) przekracza:

- 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w Polsce, ale nie wynosi więcej niż 130% miesięcznego wynagrodzenia – wtedy emerytura lub renta ulega zmniejszeniu,
- 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w Polsce – wtedy prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu.

Powyższe reguły nie dotyczą emerytów, którzy osiągnęli powszechny wiek emerytalny⁷.

Wpływ kontynuacji zatrudnienia na Ukrainie na prawo do emerytury z ZUS

Prawo do emerytury z ZUS ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na którego rzecz emeryt wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury ustalonym w decyzji organu rentowego. Zasada ta dotyczy także stosunku pracy nawiązanego z pracodawcą ukraińskim. Osoba ubiegająca się o emeryturę

⁷ Powszechny wiek emerytalny w Polsce wynosi 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

musi zatem rozwiązać wszystkie stosunki pracy, zarówno w Polsce, jak i na Ukrainie, aby ZUS podjął wypłatę emerytury. W przeciwnym razie, czyli w razie kontynuacji zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy, prawo do polskiej emerytury ulegnie automatycznemu zawieszeniu. Wymóg rozwiązania stosunku pracy nie dotyczy sytuacji, gdy osoba zainteresowana podjęła zatrudnienie już po nabyciu prawa do emerytury.

Obowiązki informacyjne emerytów lub rencistów zamieszkałych na Ukrainie wobec ZUS

Emeryci lub renciści mają obowiązek informować jednostkę ZUS wypłacającą świadczenie o każdej okoliczności, która ma wpływ na uprawnienia do emerytury lub renty albo ich wypłatę. Do okoliczności tych należą w szczególności: zmiany w zakresie danych personalnych (np. imienia, nazwiska) i adresowych, zmiana państwa zamieszkania czy numeru rachunku bankowego. Dodatkowo renciści oraz emeryci, którzy nie osiągnęli jeszcze powszechnego wieku emerytalnego, zobowiązani są informować również o podjęciu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, osiągnięciu przychodu mającego wpływ na zawieszenie lub zmniejszenie renty lub emerytury (dotyczy to przychodu zarówno z działalności prowadzonej w Polsce, jak i za granicą).

Emeryci oraz renciści ZUS są zobowiązani, by na żądanie organu rentowego potwierdzić własnoręcznym podpisem istnienie dalszego prawa do pobierania świadczenia. Jednostka ZUS wypłacająca emeryturę lub rentę osobom zamieszkałym na Ukrainie przesyła im okresowo formularz ZUS-RZ-OZS-01 „Oświadczenie emeryta/rencisty zamieszkałego za granicą o istnieniu dalszego prawa do pobierania świadczenia” do wypełnienia i odesłania do ZUS.

Formularz ten powinien zostać wypełniony i własnoręcznie podpisany przez emeryta lub rencistę, a jeśli jest to niemożliwe lub utrudnione – przez osobę sprawującą faktyczną opiekę nad tym świadczeniobiorcą. Własnoręczne złożenie podpisu w obu przypadkach powinno zostać potwierdzone przez właściwy urząd lub osobę do tego upoważnioną w państwie zamieszkania tych osób albo przez upoważnioną osobę w polskiej placówce dyplomatycznej lub konsularnej.

Nowe formy kontaktu z ZUS

Platforma Usług Elektronicznych ZUS daje osobom pracującym i mieszkającym za granicą nowe możliwości kontaktu elektronicznego z ZUS i dostęp do wielu innych usług.

Założenie profilu na pue.zus.pl umożliwia (po weryfikacji tożsamości) dostęp do danych zapisanych na indywidualnym koncie prowadzonym przez ZUS, w tym danych o zgromadzonym kapitale początkowym i składkach od 1999 r. Można również składać wnioski i otrzymywać odpowiedzi drogą elektroniczną.

Telefonicznie informacje można uzyskać w Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS (COT) pod numerem (+48) 22 560 16 00 (z telefonów komórkowych oraz stacjonarnych krajowych i zagranicznych).

Centrum Obsługi Telefonicznej udziela wyjaśnień także poprzez: e-mail (cot@zus.pl), czat i Skype'a ([zus_centrum_obsługi_tel](https://www.zus.pl)).

Konsultanci służą pomocą w dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. 7⁰⁰–18⁰⁰.

Szczegółowe informacje dla ubezpieczonych i wzory niezbędnych dokumentów zamieszczone są na www.zus.pl oraz www.pue.zus.pl.

Gdzie można uzyskać więcej informacji?

Niniejsza ulotka ma charakter ogólny. Więcej informacji można uzyskać w:

- najbliższej jednostce terenowej ZUS,
- serwisie internetowym www.zus.pl,
- Oddziale ZUS w Rzeszowie – Wydziale Realizacji Umów Międzynarodowych (ul. Piłsudskiego 12, 35-075 Rzeszów),
- Departamencie Rent Zagranicznych, wykonującym w Centrali ZUS zadania instytucji łącznikowej w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych podlegających koordynacji na podstawie umowy, współpracującym z ukraińską instytucją łącznikową (ul. Szamocka 3, 5, 01-748 Warszawa, e-mail drz@zus.pl).

W sprawach dotyczących ukraińskich świadczeń emerytalno-rentowych informacje można uzyskać w:

- Funduszu Emerytalnym Ukrainy, ul. Bastionna 9, Kijów-14 01601 (Пенсійний Фонд України, 01601 м. Київ-14, вул. Бастіонна, 9), tel. +380 (44) 284 76 32, fax. +380 (44) 284 73 37, e-mail pf-it@gu.kiev.ua, strona internetowa www.pfu.gov.ua,
- Głównym Zarządzie Funduszu Emerytalnego Ukrainy w Obwodzie Lwowskim – Wydział Rent Zagranicznych, ul. Metropolity Andrieja 10, 79016 m. Lwów (Головне управління Пенсійного Фонду України в Львівській області – Управління іноземних пенсій, вул. Митрополита Андрея 10, 79016 м. Львів), e-mail atom@cnpv.lvivpfu.org.

Warszawa, październik 2017 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Departament Rent Zagranicznych)

01-748 Warszawa, ul. Szamocka 3, 5

Skład: Poligrafia ZUS w Warszawie. Zam. nr 2361/17